

Η επίδραση της πανδημίας COVID-19 στην ενδονοσοκομειακή διαχείριση των ασθενών με Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο

Στο περιοδικό Stroke (με συντελεστή απήχησης 7.19) δημοσιεύτηκε πρόσφατα η εργασία των **Γεωργίου Τσιβγούλη** (Καθηγητή Νευρολογίας του ΕΚΠΑ), του **Σωτηρίου Τσιόδρα** (Καθηγητή Παθολογίας-Λοιμωξιολογίας του ΕΚΠΑ), της **Βασιλικής Μπενέτου** (Καθηγήτριας Υγεινής και Επιδημιολογίας του ΕΚΠΑ, του **Κωνσταντίνου Τσιούφη** (Καθηγητή Καρδιολογίας του ΕΚΠΑ), της **Παγώνας Λάγιου** (Καθηγήτριας Υγεινής και Επιδημιολογίας του ΕΚΠΑ) και του **Πέτρου Σφηκάκη** (Καθηγητή Παθολογίας και Προέδρου της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ). Το εν λόγω άρθρο αφορά στη συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και τη μετά-ανάλυση των σχετικών μελετών, με στόχο τη διερεύνηση της επίδρασης της πανδημίας COVID-19 στην ενδονοσοκομειακή διαχείριση ασθενών με αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο (AEE). Τη δημοσίευση αυτή σχολιάζουν ο Καθηγητής Νευρολογίας του ΕΚΠΑ **Γεώργιος Τσιβγούλης**, ο Καθηγητής Παθολογίας-Λοιμωξιολογίας του ΕΚΠΑ **Σωτήριος Τσιόδρας** και η Νευρολόγος **Λίνα Παλαιοδήμου**.

Μετά από τη συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, 46 μελέτες κοόρτης κρίθηκαν ως κατάλληλες για εισαγωγή στη μετά-ανάλυση. Συνολικά συγκεντρώθηκαν δεδομένα από 129.491 ασθενείς παγκοσμίως. Σύμφωνα με αυτά, αποδείχθηκε ότι οι ασθενείς που παρουσίασαν AEE κατά τη διάρκεια της πανδημίας ήταν νεότεροι και είχαν μεγαλύτερη πιθανότητα να είναι άνδρες συγκριτικά με τους ασθενείς που διαγνώστηκαν με AEE σε περιόδους πριν από την πανδημία. Επιπλέον, είχαν βαρύτερη νευρολογική συμπτωματολογία κατά την εκδήλωση του AEE, όπως αυτή μετρήθηκε με την κλίμακα National Institutes of Health Stroke Scale, και μεγαλύτερη πιθανότητα να παρουσιάσουν απόφραξη μεγάλου ενδοκράνιου αγγείου κατά την εκδήλωση ενός ισχαιμικού AEE.

Σημαντικό εύρημα αποτελεί το γεγονός ότι οι ασθενείς με AEE κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 παρουσίασαν αυξημένη ενδονοσοκομειακή θνητότητα σε σχέση με τους ασθενείς πριν από αυτήν. Ωστόσο, οι πρακτικές της επείγουσας αντιμετώπισης των ισχαιμικών AEE δε φάνηκε να επηρεάζονται αρνητικά από την πανδημία. Συγκεκριμένα, μελετήθηκε και η πιθανή επίδραση της πανδημίας στην ταχύτητα χορήγησης των οξείων θεραπειών επαναιμάτωσης στα ισχαιμικά AEE, καθώς η αποτελεσματικότητα τόσο της ενδοφλέβιας θρομβόλυσης όσο και της μηχανικής θρομβεκτομής είναι χρόνο-εξαρτώμενη σε σημαντικό βαθμό. Σύμφωνα με την ανάλυση των δεδομένων, η πανδημία δε φάνηκε να σχετίζεται με καθυστέρηση στην έναρξη χορήγησης των ειδικών θεραπειών επαναιμάτωσης στους ασθενείς με ισχαιμικό AEE.

Συμπερασματικά, περισσότεροι νέοι ασθενείς εμφανίζουν AEE μεγαλύτερης βαρύτητας κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 σε σχέση με προηγούμενες περιόδους, με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη ενδονοσοκομειακή θνητότητα. Επομένως, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι οι ασθενείς με συμπτώματα συμβατά με AEE θα πρέπει εγκαίρως να αναζητούν ιατρική βοήθεια και να προσέρχονται στα νοσοκομεία, παρά τους όποιους περιορισμούς έχουν επιβληθεί λόγω της πανδημίας COVID-19. Η ταχύτητα χορήγησης των ειδικών θεραπειών επαναιμάτωσης δε φαίνεται να επηρεάζεται από την πανδημία με αποτέλεσμα οι ασθενείς που φθάνουν έγκαιρα στα νοσοκομεία να μπορούν να υποβάλλονται έγκαιρα στις παραπάνω θεραπείες.